

Метод та засіб виявлення негативних інформаційно- психологічних впливів під час гібридної війни

Островська В.М., студентка каф. ЗІ, ВНТУ
Науковий керівник: Войтович О.П., к.т.н., доц. каф. ЗІ, ВНТУ

Метою магістерської кваліфікаційної роботи є розробка нейронної мережі, орієнтованої на підвищення достовірності виявлення негативних інформаційно-психологічних впливів у соціальних інтернет-сервісах шляхом здійснення автоматизованого аналізу текстового контенту.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі **задачі**:

- 1) провести дослідження існуючих методів та засобів аналізу даних для виявлення інформаційно-психологічних впливів;
- 2) розробити метод аналізу даних, повністю заснований на методах машинного навчання;
- 3) розробити засіб, що реалізує аналіз даних на основі розробленого методу;
- 4) експериментально перевірити розроблений метод шляхом апробації на загальнодоступних наборах даних;
- 5) оцінити вплив розробленого методу на якість вирішення задач виявлення інформаційно-психологічних впливів.

Актуальність виявлення інформаційно-психологічних впливів

Одним із найяскравіших проявів інформаційно-психологічного впливу за допомогою інформаційно-психологічних операцій, є **тролінг** (англ. Trolling – «виспівування») – процес розміщення в соціальних мережах провокаційних повідомлень з метою посилення соціальної напруги шляхом порушення правил етичних норм комунікації.

Таким чином, соціальні інтернет-сервіси є ефективним засобом впливу на суспільні й політичні процеси у державі. Тому виявлення негативних інформаційно-психологічних впливів у соціальних інтернет-сервісах в умовах гібридизації військових конфліктів є **актуальною задачею**.

Результати аналізу підходів до виявлення інформаційно-психологічних впливів

Назва методу	Необхідність застосування словників	Необхідність попередньої лінгвістичної обробки тексту	Можливість застосування до різних типів даних	Можливість застосування до виявлення інформаційно-психологічних впливів
Інженерно-лінгвістичні методи	+	+	Тільки до текстів	+
Метод опорних векторів	-	-	До різних типів даних	+
Дерева прийняття рішень	-	+	До різних типів даних	-
Наївний класифікатор Байеса	+	-	Тільки до текстів	+
Нейронні мережі	-	-	До різних типів даних	+

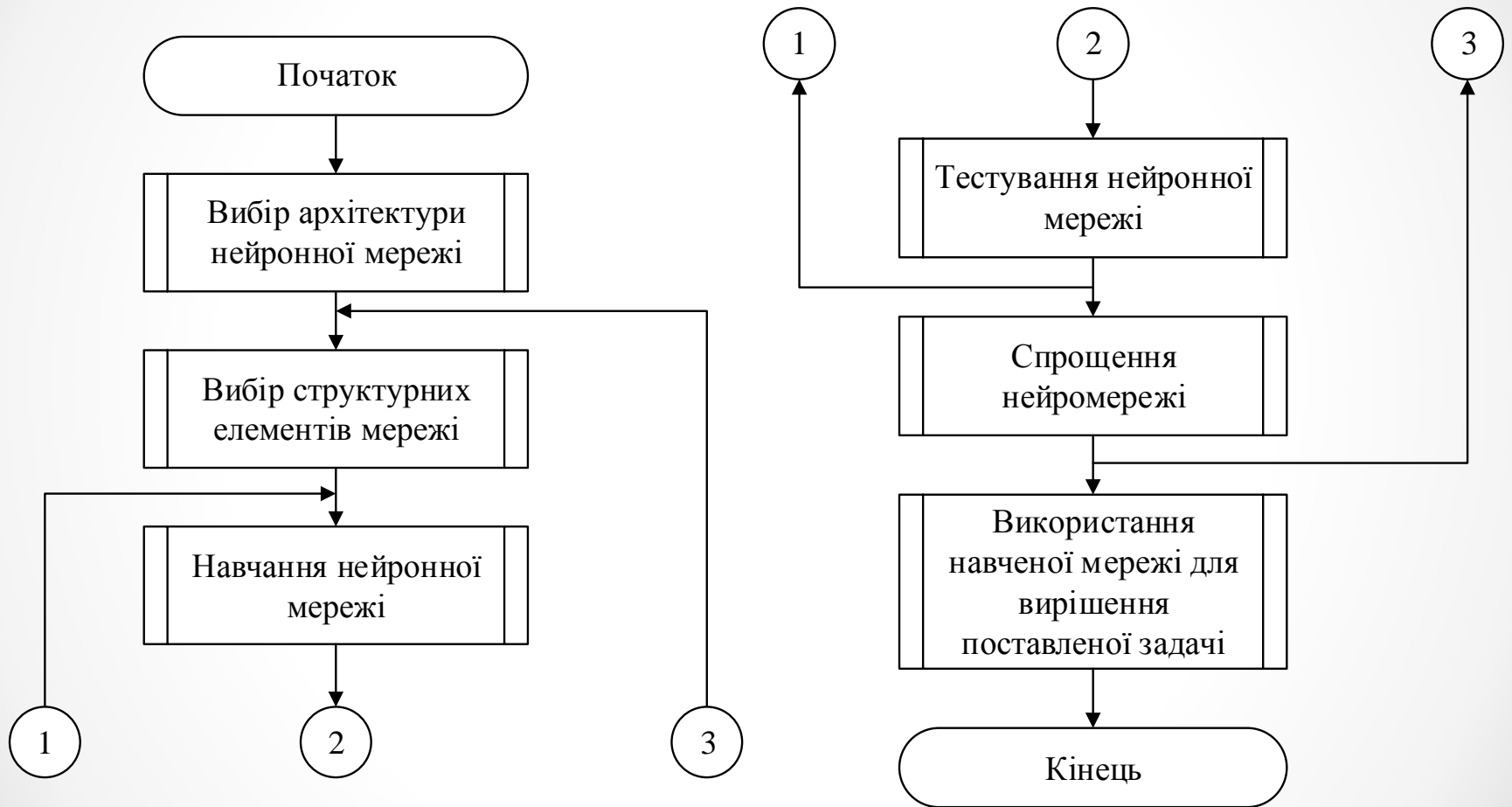
Результати порівняння аналітичних систем до висунутих до них вимог

Аналітична система	Дані великих об'ємів	Зашумлені дані	Єдиний математичний апарат	Знання математичного апарату	Ясність результату
Предметно-орієнтовані системи	+	-	-	+	+
Статистичні пакети	+	+	+	-	-
Нейромережеві пакети	+	+	+	+	-
Системи на основі методу найближчого сусіда	-	-	+	+	-
Системи на основі методу дерев рішень	+	-	-	+	+
Системи на основі методів еволюційного програмування	+	+	+	-	-
Системи обмеженого перебору	-	-	-	+	+

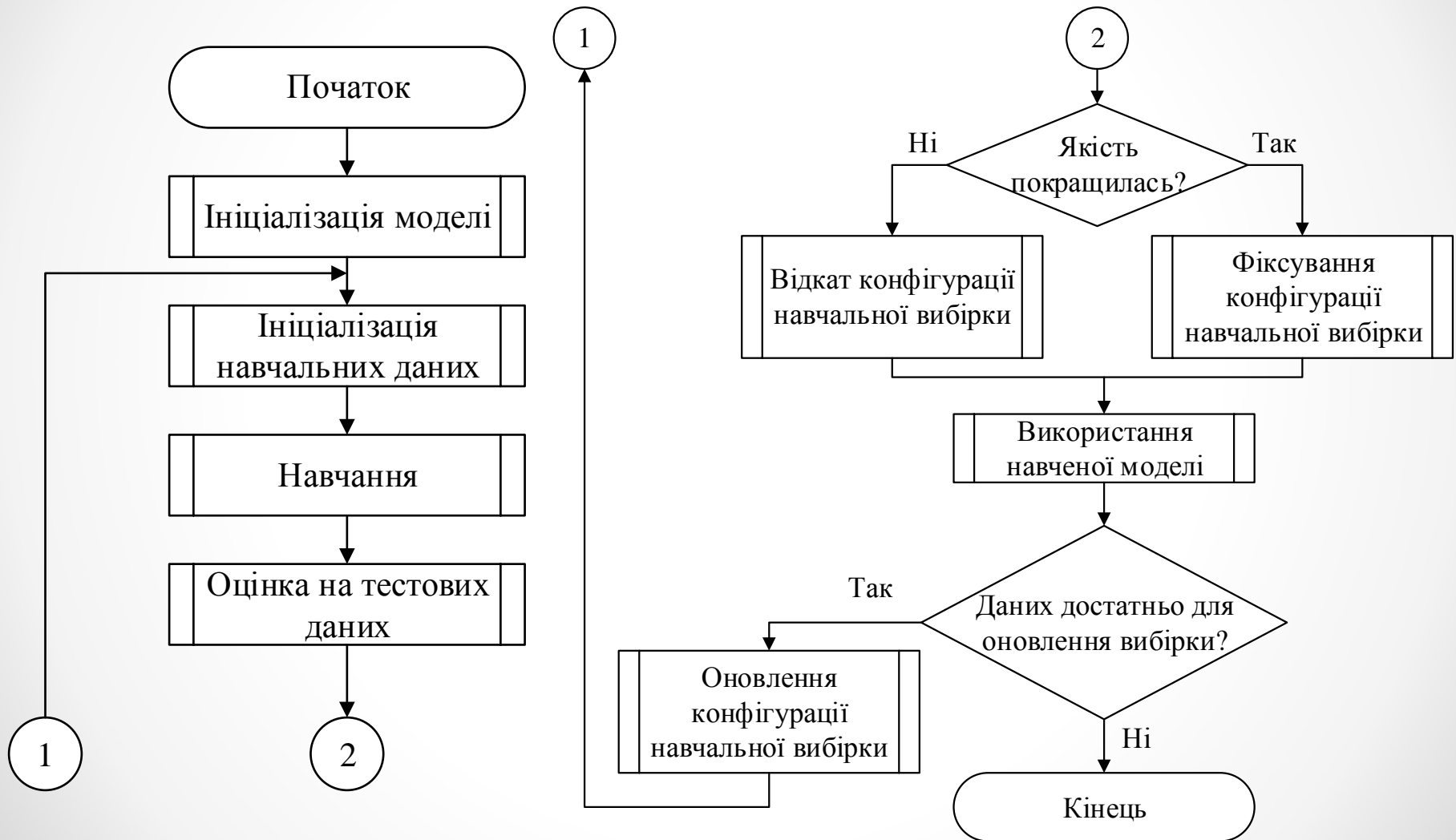
Задача визначення тональності «sentiment analysis»

Для виявлення тролінгу першочергово слід визначити **тональність повідомлень**. Метою цього є з'ясування позиції користувача відносно досліджуваних об'єктів або подій, що зводиться до віднесення тональності публікації до попередньо визначеної категорії – **негативна, позитивна, нейтральна**.

Схема етапів роботи з нейронною мережею

Схема аналізу даних з можливістю поповнення навчальної вибірки

Набори даних

- Набір даних RuSentiment для навчання роботи та оцінки точності моделей

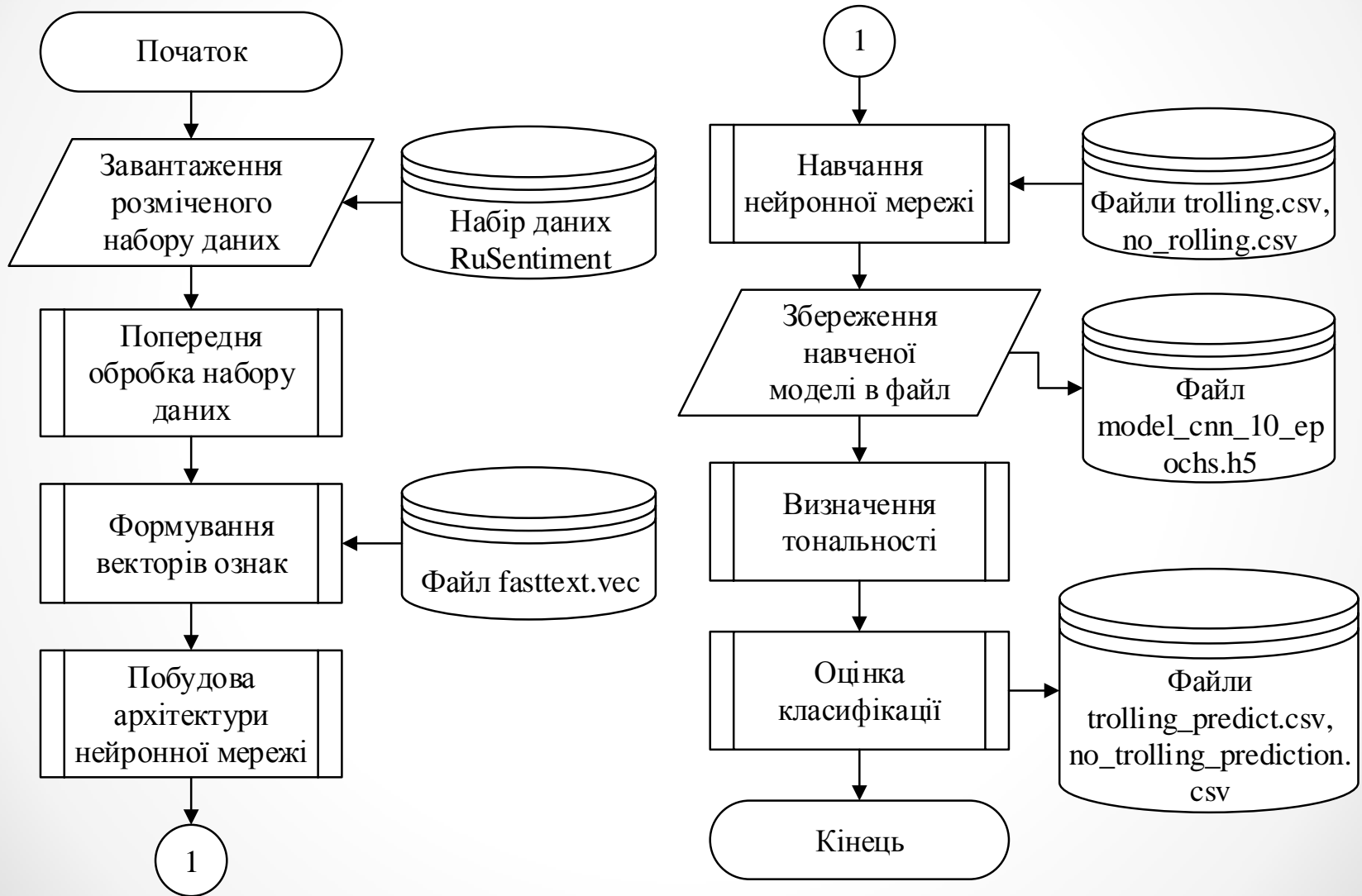
Усього було анотовано **31185** публікацій користувачів, з яких 21268 були обрані випадковим чином (у тому числі 2967 для тестового набору).

	label	text
0	negative	А попа подозревала давно,что ты с кавказа..пер...
1	speech	З прошедшим Днем Ангела))))))))))
2	skip	Два дня до отлёта с острова!!!!!!
3	negative	Блин, почему эта жизнь столь не справедлива (((
4	skip	где еще встречать свой день рождения как не на...
5	neutral	Решите уравнение мужских дел для жизни :\nДомо...
6	positive	патамушта я крутая баба! eeee!!
7	neutral	Просто пост :)
8	positive	урря! дождался этой овцы)
9	speech	С Днем Рождения желаю много счастья, любви и у...

- Набори даних no_trolling, trolling1, trolling2, trolling3

```
trolling = pd.read_csv('trolling.csv')
no_trolling = pd.read_csv('no_trolling.csv')
```

Схема алгоритму аналізу даних за допомогою згорткової нейронної мережі

Результати тестування засобу. Модель з однією нейронною мережею

trolling

	text	is_trolling	prediction_trolling	neutral	negative	positive	skip	speech
0	Мы славяне и должны быть вместе. И не в коем с...	1	1	0.042709	0.877693	0.001367	0.006075	0.001171
1	Сейчас смотрю раду и ужасаюсь просто(((что он...	1	1	0.044638	0.819387	0.027865	0.012554	0.001036
2	нужно все это выкладывать на американских и ев...	1	1	0.013193	0.999002	0.000356	0.000255	0.006935
3	толпа зверья нападает на ветеранов ВОВ вот кто...	1	1	0.064905	0.996219	0.000658	0.001710	0.001047
4	подонки и шакалы, на стариков набрасываются, н...	1	1	0.457554	0.911527	0.000128	0.032831	0.000251
5	опять эта фраза ... если бы у вас была нормаль...	1	1	0.042969	0.926456	0.000143	0.035141	0.001404
6	да у них майдан всю их сознательную жизнь.Я ещ...	1	1	0.185908	0.799815	0.002147	0.004314	0.000304
7	о чем я и говорю , и , как бы не было обидно у...	1	1	0.000725	0.989369	0.003164	0.007416	0.000258
8	и после всех видео приведенных в этой теме, вы...	1	1	0.478505	0.858750	0.000653	0.003471	0.000258
9	больные ублюдки называющие себя самообороной, ...	1	1	0.309652	0.573997	0.002722	0.013449	0.000787
10	мне интересно, а кого эти дебилы называют окку...	1	1	0.015843	0.995633	0.002333	0.001585	0.000579
11	Почему Украина должна отдать Крым России. Пото...	1	0	0.914722	0.036833	0.002906	0.001237	0.004373
12	Сколько дэбилов, просто ужас. Не хочу защищать...	1	1	0.006057	0.999937	0.000013	0.001502	0.010576
13	Крым достался Украине по недоразумению. Жители...	1	0	0.369535	0.001238	0.292244	0.000601	0.001087
14	Нет никакой свободной Украины, нет и никогда н...	1	1	0.001101	0.988476	0.000945	0.002981	0.084264
15	всё верно. потому что россияне выходят на демо...	1	1	0.077754	0.919494	0.000271	0.017252	0.001283

ПІДРАХУНОК ЗАГАЛЬНОЇ ТОНАЛЬНОСТІ ДОКУМЕНТІВ

моделлю з однією нейронною мережею

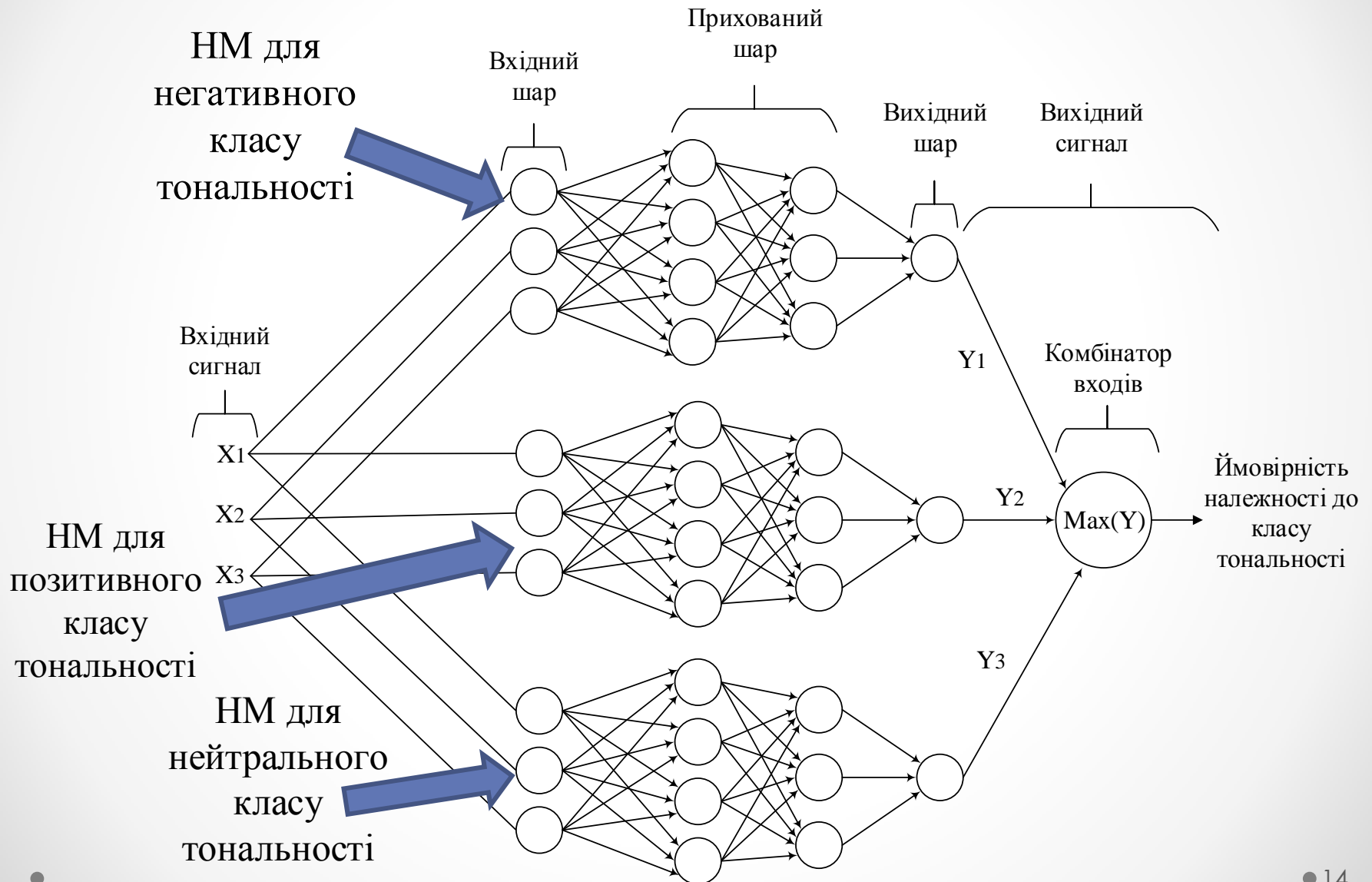
```
score = accuracy_score(trolling['is_trolling'], trolling['prediction_trolling'])
print("\n ROC-AUC - trolling - score: %.6f \n" % (score))

score = accuracy_score(no_trolling['is_trolling'], no_trolling['prediction_trolling'])
print("\n ROC-AUC - no_trolling - score: %.6f \n" % (score))
```

```
ROC-AUC - trolling - score: 0.733333
```

```
ROC-AUC - no_trolling - score: 0.857143
```

Схема ансамблевої нейронної мережі

НАВЧАННЯ МОДЕЛІ НА ОСНОВІ АНСАМБЛЕВОЇ НЕЙРОННОЇ МЕРЕЖІ


```
y_pred = onevsall_model.predict(x_test)
y_test = test_new[['negative', 'positive', 'neutral']].values
score = roc_auc_score(y_test, y_pred)
print("\n ROC-AUC - test - score: %.6f after 2 epoch\n" % (score))
```

```
ROC-AUC - test - score: 0.604652 after 2 epoch
```

КЛАСИФІКАЦІЯ ОКРЕМИХ ПОВІДОМЛЕНЬ МОДЕЛЮ АНСАМБЛЕВОЇ НЕЙРОННОЇ МЕРЕЖІ

```
s = "толпа зверья нападет на ветеранов BOB вот кто живет на украине, вот кого вы считаете  
onevsall_model.is_trolling([s], tokenizer)
```

```
{'is_trolling': 0,  
'pred_for_classes': array([0.5388053 , 0.5868601 , 0.33916968], dtype=float32)}
```

```
s = "Ну я там небыл но вижу из сми что там творится вы просто завидуете России и именно  
onevsall_model.is_trolling([s], tokenizer)
```

```
{'is_trolling': 1,  
'pred_for_classes': array([0.8171134 , 0.66642106, 0.6071152 ], dtype=float32)}
```

```
s = "получается я нормально отношусь к нации мразей, которая всю историю ненавидела русских  
onevsall_model.is_trolling([s], tokenizer)
```

```
{'is_trolling': 1,  
'pred_for_classes': array([0.8487048 , 0.73077464, 0.6363349 ], dtype=float32)}
```


РЕЗУЛЬТАТИ ТЕСТУВАННЯ ЗАСОБУ. МОДЕЛЬ АНСАМБЛЕВОЇ НЕЙРОННОЇ МЕРЕЖІ

trolling

	text	is_trolling	prediction_trolling	negative	positive	neutral
0	Мы славяне и должны быть вместе. И не в коем с...	1	1	0.245590	0.202338	0.094659
1	Сейчас смотрю раду и ужасаюсь просто(((что он...	1	1	0.150418	0.127677	0.069425
2	нужно все это выкладывать на американских и ев...	1	0	0.063736	0.084125	0.079869
3	толпа зверья нападает на ветеранов ВОВ вот кто...	1	1	0.494134	0.388142	0.321874
4	подонки и шакалы, на стариков набрасываются, н...	1	0	0.128616	0.176556	0.189894
5	опять эта фраза ... если бы у вас была нормаль...	1	0	0.323931	0.325929	0.251042
6	да у них майдан всю их сознательную жизнь.Я ещ...	1	0	0.184809	0.218477	0.138407
7	о чем я и говорю , и , как бы не было обидно у...	1	1	0.429188	0.325469	0.221766
8	и после всех видео приведенных в этой теме, вы...	1	0	0.053415	0.077941	0.039749
9	больные ублюдки называющие себя самообороной, ...	1	1	0.588103	0.504985	0.461264
10	мне интересно, а кого эти дебилы называют окку...	1	1	0.025850	0.016482	0.016020
11	Почему Украина должна отдать Крым России. Пото...	1	0	0.488763	0.520416	0.395810
12	Сколько дзбилов, просто ужас. Не хочу защищать...	1	0	0.566535	0.568962	0.389315
13	Крым достался Украине по недоразумению. Жители...	1	0	0.085762	0.107653	0.072690
14	Нет никакой свободной Украины, нет и никогда н...	1	0	0.633861	0.640321	0.477594
15	всё верно. потому что россияне выходят на демо...	1	1	0.283415	0.155980	0.158861

ПІДРАХУНОК ЗАГАЛЬНОЇ ТОНАЛЬНОСТІ ДОКУМЕНТІВ. МОДЕЛЬ АНСАМБЛЕВОЇ НЕЙРОННОЇ МЕРЕЖІ

```
score = accuracy_score(trolling['is_trolling'], trolling['prediction_trolling'])  
print("\n Accuracy score - trolling - score: %.6f \n" % (score))  
  
score = accuracy_score(no_trolling['is_trolling'], no_trolling['prediction_trolling'])  
print("\n Accuracy score - no_trolling - score: %.6f \n" % (score))
```

```
Accuracy score - trolling - score: 0.600000
```

```
Accuracy score - no_trolling - score: 0.428571
```

РЕЗУЛЬТАТИ ТЕСТУВАННЯ ЗАСОБУ. ТЕСТУВАННЯ СИСТЕМИ НА РЕАЛЬНИХ НАБОРАХ ДАНИХ

	Вручну	Для методу на основі однієї НМ	Для методу на основі ансамблевої НМ
trolling.csv	1	0,733333	0,600000
trolling1.csv	1	0,722830	0,591487
trolling2.csv	1	0,705982	0,574311
trolling3.csv	1	0,722267	0,589250
Достовірність	1	0,887842	0,604652

ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ РОЗРОБКИ

Загальні витрати на створення засобу склали 72970,35 грн.

Під час прогнозування комерційних ефектів від реалізації результатів розробки було визначено, що **вартість чистого прибутку** від впровадження даної розробки за 3 роки складе 449519,53 грн.

Термін окупності інвестицій при впровадженні даної розробки становить 2 роки і 4 місяці.

АПРОБАЦІЯ МАТЕРІАЛІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Апробація матеріалів дослідження здійснювалася на міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних **конференціях**:

- 1) Міжнародній науково-практичній конференції «Інформаційні технології та комп'ютерне моделювання» (Івано-Франківськ, 2018),
- 2) XLVII науково-технічній конференції підрозділів ВНТУ (Інститут інтеграції навчання з виробництвом, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінниця, 2018),
- 3) Міжнародній науково-практичній конференції «Інформаційні технології в соціокультурній сфері, освіті, науці, економіці та праві» (Київ, 2018),
- 4) XIV міжнародній конференції «Контроль і управління в складних системах» (Вінниця, 2018).

Основні положення, наукові результати та висновки дослідження висвітлені у **5 публікаціях**.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!